

Helga Haugland Byfuglien
Biskop i Borg bispedømme

Jul er totalkommunikasjon

Når året er på det mørkeste, tenner vi lys i kirker, på arbeidsplasser og hjemme. I det ligger der en dyp symbolikk. Mens dagene er dunkle og sollyset nesten er fraværende, er flammene på adventsstaken et tegn på at mørket ikke overvinner lyset. Det er en fin og rotfestet tradisjon som mange har med seg fra sine barndomshjem: adventskransen holder oss fast i å leve i ventetiden, fra uke til uke, inntil julefesten er der. Vi kan ikke forkorte den – selv om vi har det så travelt at det virker som om det meste helst skulle vært *nå*.

Det er vanskelig å tenke seg denne årstiden uten avbrekket med lysfesten og alt den bærer med seg. Det tvinger oss til ettertanke i travle hverdager, og nesten umerkelig blir vi forberedt på den store høytiden – vi kan nesten ikke unngå det. Og den gir oss håp om lysere tider.

Fra gammelt av var advent – «julekransen» – tiden da folk forberedte Kristusfesten. De slaktet, bakte, vasket og fastet for å være klar til å ta imot julegleden, både i hjemmet og inni seg. Kontrasten mellom advent og jul skulle være merkbar – og den skapte en ubeskrivelig forventning – både hos barn og voksne. Den fiolette fargen symboliserer innslaget av bot som denne tiden skulle ha.

Vår adventstid har et annet preg. Vi omgir oss hele året med overflod av det meste av mat og drikke. Vi har evner og mulighet til å disponere fritid så vi skaffer oss lommer både til avkobling og eksotiske opplevelser. Så det er ikke det vi har behov for eller søker når vi feirer jul.

Hverdagens jag etter å nå mest mulig, utfordres av julehøytiden – som også kan stå i fare for å få overtoner av krav og ytre press. For noen få dager glir livet over i en

annen rytme, og nesten tvinger oss til å besinne oss på verdier og søke det som varer, og som ikke er aktiviteter, posisjon og overflod. Vi møter andres og kanskje egne forventninger om å se hverandre, bekrefte hverandre og gi hverandre nærhet – også på en annen måte enn gjennom spennende opplevelser og dyre gaver. Dagens uro møter julens hvilepuls. Med det strømmer minner på; vi opplever vemod, kjenner på lengsler og savn. Og vi drømmer litt tilbake til tiden som barn da gleden over julen var utsigelig stor.

Hva handler det hele om? Julen er en uovertruffen totalkommunikasjon som vi med stor fordel kunne tatt med oss som ringvirkninger inn i hverdagene. Det ville skapt den store forandringen, for oss alle. Mer enn ellers i året er der et samsvar mellom tanker og handling – mellom idealer og virkelighet – mellom det vi ønsker og det vi tar oss tid til.

Det har sitt utspring i selve julens kjerne som er fortellingen om barnet i krybben. Hans fødsel er Guds inntreden i den verden han med ord og gjennom sine budbringere har sagt han har skapt og bryr seg inderlig mye om. Ved selv å bli som en av oss – så nær våre liv som mulig – gjør han ord til handling, han blir et menneske. For all tid er hans liv sammenvevd med menneskenes. Den fjerne og usynlige Gud fikk ansikt. Han ble et menneske som folk gjennom 2000 år knapt har klart å forholde seg likegyldig til. Men som gjorde seg så sårbar og som var så sammensatt at han ble både elsket og avvist – og har blitt det inntil denne dagen. Han kom som barnet, som skapte undring og glede, men som aldri noen gang lar seg forstå. Guds handling i historien ble så uventet og så annerledes at

vi fremdeles står ved krybben og kjenner det er et mysterium.

Ringvirkninger av dette er vår julefeiring. I glede over gaven, gir vi hverandre gaver. I takknemlighet over å ha hverandre, gir vi synlig uttrykk for at vi bryr oss og trenger hverandre. Julegaver, kort og selskapelighet har samme opphav: Kjærligheten, samholdet og vennskapet som så altfor ofte blir glemt, som mangler ord og er fattig på handling, gjøres synlig og merkbar i julen. Det vi tenker, ønsker og lengter etter, blir til virkelighet. Det blir et troverdig samsvar mellom det vi har inni oss – som vi i altfor liten grad lar få ord og synlig språk – og det vi gjør og sier. Mørket ble brutt den første julenatten. Guds nærvær i den lille gutten, ble sett og tatt på av Maria, Josef og hyrder. Det var ingen idyll, verken i Betlehem eller i verden, for 2000 år siden. Det er det så visst ikke i vår tid heller. Gud søker mennesker alltid der de er – ikke der de burde være. Han gir lys også i menneskers mørke.

Det er et gjennomgripende lys som rommes i et hellig nærvær og som gjør at ikke noe menneske er helt alene. Den kjærligheten som førte Gud selv til jorden i et lite barn, har hatt varme til å smelte kulde og stråler til å lyse opp mørke. Ofte blir den gitt videre gjennom mennesker som selv har sett, som ser andre og som deler, i hverdagen...

Gledelig jul!

Helga Haugland Byfuglien

I neste nummer:

- Tidsskriftet 125 år
- Har nasjonale tidsskrifter en fremtid?
- Helsetjenesten mot 2030
- Fra fattigdom til overflod
- Legemidler og markedsføring
- Språk og medisin